

Standardizirani kompetenčno usmerjeni pisni
zrelostni izpit/zrelostni in diplomski izpit

12. maj 2020

Slovenščina

Komentar k nalogam

Tema 1 / Naloga 1

Tema:	Literatura – umetnost – kultura
Naslov:	Prežihov Voranc: <i>Boj na požiralniku</i>
Besedilna vrsta:	interpretacija besedila
Obseg:	450–550
Situacija:	–
Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:	obnova, opis, pripoved, razlaga, utemeljitev
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedrno sporočilo (jedrna sporočila) priloženega besedila/priloženih besedil:	Nečloveško in težko življenje socialno zaznamovanega malega človeka, mladega Dihurja.
Možnosti za delovno nalogo 1: Povzemite ...	Zaradi mokrotne ilovnate zemlje, ki se ne da izsušiti, se odpirajo t. i. požiralniki, ki uničujejo Dihurjevo rast. Zaradi z močjo narave zaznamovanega, neprijaznega sveta se Dihurjevi borijo rod za rodom z lakoto. Ta krutost sovražnih sil privede do socialne stiske, ki se kaže pri najšibkejših členih družine in družbe – otrocih. Zato morajo Dihurjevi otroci odhajati služiti k bogatejšim posestnikom. Takšna usoda v noveli <i>Boj na požiralniku</i> doleti tudi desetletnega Dihurja, ki mora s trebuhom za kruhom k bogatemu kmetu Osojniku za pastirja. Njegova mati mu strah zaduši s pripovedovanjem podobe o lepšem življenju. Mladi Dihurček pri kmetu Osojniku kmalu spozna neizprosni svet odraslih, kjer ni prostora za otroško brezskrbnost. Trdo življenje sproži v dečku odpor in pobegne domov.
Možnosti za delovno nalogo 2: Označite ...	Socialna zaznamovanost napolnjuje vse člane Dihurjeve družine, še posebno pa seveda otroke, ki jih je kljub siromašnosti pet pri hiši. Zato morajo Dihurji služiti pri bogatejših kmetih. Taka usoda doleti tudi desetletnega Dihurčka, ki mora h kmetu Osojniku za pastirja. V njem se vname upor, ki ga mati na poti do Osojnika poskuša zadušiti z risanjem podobe o boljšem življenju. »Vso pot mu je slikala izobilje, ki ga tam čaka, potice in pogače ...« Dihurček pa pri kmetu Osojniku kmalu spozna, da v svetu odraslih ni prostora za otroško brezskrbnost, temveč le za garanje. Čez dan mora Dihurček pasti govedi, po večerji pa vole, zjutraj ob treh pa ga hlapec Matija spet zbudi k mlačvi. Dihurček je od dela tako utrujen, da pogosto omahne, hlapec pa ga nato prebudi s cepcem in žalitvami: »Ali boš zastonj žrl kruh, ti dihur dihurski!« To sproži v dečku odpor in jezo, a še vse požira s solzami v očeh in se v svoji stiski privija k živalim, pri katerih išče tolažbo.

	To privijanje k živalim kaže tudi na njegovo nemoč in prestrašenost. Trdega življenja, ki presega tako njegove otroške telesne kot psihične zmogljivosti, pa vendarle ne more več prenašati, zato pobegne domov. »Nočem več služiti. Povedal bom očetu in materi, kako se mi godi, in gotovo bom smel ostati doma. Ali pa me bodo dali kam drugam!« Čim bliže prihaja bajti, tem bolj ga muči slaba vest. Povsem kakor odrasel se spominja revščine in usode, ki je zanj kot reveža takšna, kakršna je. Spominja se, da ga je mati učila vdanosti in potrpljenja, saj bo pri Osojniku vsaj sit. Tik pred domom ga zapusti pogum in spozna, da v trenutku usahne njegova uporniška prepričanost v razumevanje staršev. Spozna, da zanj ni rešitve in da ga bo kmalu spet doletela trda realnost. Tri dni se deček v strahu pred očetom skriva na podstrešju, dokler mati ne čuje njegovega prosečega glasu po kruhu. Že mladi Dihur se dobro zaveda usodne zaznamovanosti celotne družine. Čeprav na prvi pogled kaže, kot da Dihurček pri Osojniku vdano prenaša krivice in skrbi, niti ne pomisli, da bi se vdal v usodo. Ko surovega ravnanja z njim ne more več prenašati, se v njem prebudita moč in odpor, zato pobegne domov. Boja za preživetje pa ne zaznamujejo samo odnosi med zunanjim svetom in Dihurčkom, temveč tudi med Dihurjevimi samimi. Čeprav deček pri Osojniku trpi, se zaveda tudi očetove trde roke in njegove čustvene otopelosti, manjkajoče družinske toplote.
Možnosti za delovno nalogo 3: Analizirajte ...	■ <u>poosebitev/personifikacija</u>: mlakuže so pošast, požiralniki so požrešne pošasti, pohlepna mokrota, požirajo rast, po človeško se rojevajo, se slinijo, uničujejo rast. ■ <u>poživaljenje</u>: »Ali boš zastonj žrl kruh, ti dihur dihurski!« ■ <u>nasprotja</u>: Dihurjevi – soseska; zmaga – poraz; človek – narava; človek – družba; otrok – odrasli Posebno močni so glagoli: polzi sluzasta mokrota, gora stiska vodo iz sebe, požiralniki požirajo, uničujejo rast.
Možnosti za delovno nalogo 4: Interpretirajte ...	<i>Individualni pristop, osnovan na povzetku, oznaki in analizi, ki upošteva motive, nagovorjene v Vorančevem besedilu, kot so npr.:</i> ■ življenje revnih kmetov nekdanj ■ preživetje revnih družin ■ otroško delo ■ odnos matere/očeta do otrok ■ boj z naravo ■ simbolika kruha kot osnove za preživetje

Tema 1 / Naloga 2

Tema:	Literatura – umetnost – kultura
Naslov:	Pisatelj in politični aktivist Prežihov Voranc
Besedilna vrsta:	povzetek
Obseg:	270–330
Situacija:	Povod: povzetek vsebine filma za pouk slovenščine Vloga: dijakinja/dijak, ki pripravi povzetek Naslovnik: sošolke/sošolci
Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:	obnova, opis, pripoved
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedrno sporočilo (jedrna sporočila) priloženega besedila/priloženih besedil:	Igrano-dokumentarni film o edinem avtobiografskem romanu na temo prve svetovne vojne in portret njegovega avtorja, pisatelja in političnega aktivista Lovra Kuharja – Prežihovega Voranca.
Možnosti za delovno nalogo 1: Navedite ...	Glavna tema besedila je nastajanje in vsebina igrano-dokumentarnega filma režiserja Martina Turka <i>Doberdob – Roman upornika</i> in portret avtorja, pisatelja in političnega aktivista Lovra Kuharja – Prežihovega Voranca.
Možnosti za delovno nalogo 2: Povzemite ...	<i>Doberdob</i> je edini slovenski avtobiografski roman, ki pripoveduje o tragičnih dogajanjih na doberdobski planoti, kjer so se borili v prvi svetovni vojni slovenski vojaki, med njimi takrat dvaindvajsetletni Lovro Kuhar – Prežihov Voranc. Igrano-dokumentarni film predstavlja nastajanje tega romana, ki je tesno povezano z Vorančevim političnim življenjem, zaradi česar je moral napisati roman trikrat. O njegovem političnem življenju pa v filmu spregovorijo sogovorniki, med drugimi Vorančeva vnukinja Metka Petrič in Fabijan Hafner. Prežihov Voranc pri pouku slovenščine: znan kot avtor v obdobju socialnega realizma, manj pa kot svetovljan, politični aktivist. Sledi življenjepis Prežihovega Voranca, od rojstva v Podgori pri Kotljah, prvih objavljenih zgodb, vpoklica v avstro-ogrsko vojsko, večkratnega ujetništva, vrnitve domov do politične emigracije za skoraj deset let. Do izbruha druge svetovne vojne je opustil politične funkcije, dokler se po ustanovitvi Osvobodilne fronte ni spet aktivno vključil v politično življenje. Med drugo svetovno vojno so ga aretirali Italijani, po njihovi kapitulaciji pa so ga Nemci zaprli v taborišče Sachsenhausen, nato premestili v Mauthausen. Umrl 1950.

Tema 2/Naloga 1

Tema:	Nasilje v medijih
Naslov:	Nasilno vedenje je povezano z nasiljem v medijih
Besedilna vrsta:	razprava
Obseg:	450–550
Situacija:	–
Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:	obnova, ocena, opis, pripoved, razlaga, utemeljitev
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedrno sporočilo (jedrna sporočila) priloženega besedila/priloženih besedil:	Raziskave pritrjujejo vedno večjemu številu dokazov, da nasilje v medijih prispeva k visoki stopnji nasilja v družbi.
Možnosti za delovno nalogo 1: Povzemite ...	Rezultati besedila <i>Nasilje v medijih</i> , objavljeni na spletni strani <i>mladinska.com</i> , prikazujejo, da je več kot polovica vsebine različnih medijev (TV, časopisi) povezana z nasiljem. Veliko nasilja je tudi v računalniških igrinah in risankah. Otroci so tako nenehno izpostavljeni prizorom nasilja; vidijo več kot 1000 prizorov že samo po TV še pred koncem osnovne šole. Nasilje v medijih prinaša komercialni uspeh, na drugi strani pa povzroča agresivno vedenje in ne nazadnje strah.
Možnosti za delovno nalogo 2: Pojasnite ...	<i>Pričakuje se predvsem individualna obdelava teme, samostojno in prepričljivo predstavljeno mnenje o tem, kako vpliva nasilje v sredstvih javnega obveščanja na uporabnice/uporabnike javnih medijev.</i> Nasilja v medijih, predvsem v različnih TV serijah in poročilih, je veliko. Predvsem v poročilih se vrstijo pretežno negativne informacije: korupcije, škandali, gospodarski kriminal, teroristični napadi, klimatske katastrofe, bolezni. Vprašanje je, ali tako prikazano nasilje vpliva na resnično življenje, ali so mediji del težav z nasiljem v družbi ali le odsevajo nasilje. Zakaj v medijih prevladujejo informacije z negativno konotacijo? Odgovor ni preprost. Po eni strani seveda agencije kot apa, sta ali Reuters določajo, kaj bo šlo v javnost. Vendar je v naravi človeka, da spektakularnost nasilnih vsebin bralci časopisa večkrat radi berejo oz. jih preberejo najprej, gledalci pa radi gledajo akcije. Potreba po akciji, izpostavljenosti nevarnosti, je namreč v človeški naravi, možgani se močneje odzivajo na novice, ki človeka ogrožajo. Zavedamo se nevarnosti in posledično previdno ravnamo, sploh na spletu. Npr. ko preberemo, da je nekdo objavil svoje bančne podatke na spletu in so mu potem pobrali ves denar, tega sami ne storimo.

	Če vemo, da je v neki državi velika grožnja terorizma, ne gremo tja na dopust. Toliko je prizorov nasilja, da je za nekatere nasilje kot nekaj »normalnega, zabavnega«. Mladi se pod vplivom gledanja risank, kjer so glavni junaki močni bojevniki, pretepajo in se kot pretepači počutijo slavne, pomembne. Nasilje vključuje tudi na videz nedolžne igre, pri čemer lahko hitro pride do resnih poškodb. V skrajnih primerih se tudi zgodi, da kdo koga ustrelji s pravim orožjem (primeri na ameriških šolah). V samih medijih nasilje čisto zasenči pozitivne vsebine, vedno preberemo o vojnah, terorističnih napadih, kriminalu, na novice o kulturnem dogajanju, predstavitve osebnosti, ki so človeštvu prispevale veliko dobrega, pa skoraj pozabimo. Enako je pri filmih, risankah in računalniških igrich. Akcijske filme in risanke si ogleda skoraj vsak, so priljubljeni v širšem krogu. Lepe zgodbe s srečnim koncem so obravnavane kot nezanimive. Ravno tako so znane računalniške igrice, v katerih se pretepajo in streljajo, redko pa takšne, ki so lahko koristne in vplivajo na našo logiko, naš besedni zaklad ali našo kreativnost.
Možnosti za delovno nalogo 3: Razpravljajte ...	<i>Pričakuje se predvsem individualna obdelava teme, samostojno in prepričljivo razpravljanje o vprašanju, ali je naša kultura taka, da bi si zaslužila ime »kultura nasilja«.</i> Ali res živimo v kulturi nasilja? Od kdaj naprej živimo v kulturi nasilja? Ali ni celotna zgodovina (osvajanja, vojne, poboji ...) kultura nasilja? Ali je izvajanje nasilja človeku prirojeno? Svet po drugi svetovni vojni je bil le kratek čas brez vojne. Torej človek ureja svoje medsebojne odnose s silo, in to zavestno. Zato lahko rečemo, da je naša kultura kultura nasilja. To dejstvo velja tako za mednarodne kot tudi za medosebne odnose. Nasilne vsebine v medijih imajo največji uspeh, prispevajo k priljubljenosti medija. Na drugi strani se pojavljajo alternativni moderni mediji, ki si želijo ustvariti idealen svet brez nasilja in jih nasilne vsebine ne zanimajo in tako predstavljajo zrcalno podobo mainstream medijev, pač v obratni smeri. Vprašanje je, ali je alternativa kulturi nasilja kompromis, torej nasilje samo, kadar je upravičeno (pravična vojna?). Oboje je skrajnost, ki ni dobra.

	Seveda je treba brati tudi o neljubih dogodkih, pogledati tudi kak film/predstavo z nasilno vsebino (ki ni nujno slabe kvalitete) in se tako zavedati, da svet, v katerem živimo, ni varen, in biti tako previden. Človek, ki želi biti sebi dober, mora nehati slediti medijem, ki so v svoji osnovi sovražno usmerjeni do nekoga ali nečesa. Gotovo obstajajo tudi mediji, ki ponujajo objektivne informacije. Treba jih je samo izluščiti iz množice. Potrebno pa je prizadevanje za brezpogojno nenasilje.

Tema 2/Naloga 2

Tema:	Nasilje v medijih
Naslov:	Nasilnost besed
Besedilna vrsta:	pismo bralke/bralca
Obseg:	270–330
Situacija:	Povod: pismo bralke/bralca kot odziv na spletno kolumno <i>Obrazi prihodnosti: Nasilnost besed</i> Vloga: oseba, ki piše pismo bralke/bralca Naslovnik: bralke/bralci spletnega portala
Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:	obnova, ocena, opis, pripoved, razlaga, utemeljitev
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedrno sporočilo (jedrna sporočila) priloženega besedila/priloženih besedil:	Verbalno izvajanje nasilja, ki je nevidno, povzroči prizadetim osebam nepopravljive rane.
Možnosti za delovno nalogo 1: Povzemite ...	<i>nagovor/uvod, npr.:</i> Spoštovane bralke, spoštovani bralci spletnega portala! Vsebina kolumne avtorice Ane Rakovec z naslovom <i>Obrazi prihodnosti: Nasilnost besed</i> me je zelo prizadela in zato spodbudila k pisanju tega pisma. Obravnava problematiko verbalnega nasilja, ki povzroča osramotitev ali ponižanje žrtve in lahko na prizadetih osebah zapusti nepopravljive rane.
Možnosti za delovno nalogo 2: Prikažite ...	<i>Kandidatke/kandidati podajo z lastno presojo svoja stališča glede obravnavane tematike, npr.:</i> Zaskrbljujoče je dejstvo, da naraščata pogostost in intenzivnost besednega nasilja. Čeprav je v medijih največkrat izpostavljeno fizično nasilje, se je treba zavedati, da je nasilnost besede prav tako ali še bolj uničujoča. Zagotovo je znano, da je besedno in psihično nasilje zelo kompleksno, ker zajame tako zmerjanje, poniževanje, izsiljevanje, vpitje, uporabo psovka, žaljivke in grožnje, s katerimi izraža nasilna oseba nespoštovanje do sočloveka. Besede kot »nesposobna/nesposoben si«, izpovedane tik pred izpitom ali maturo, se mi zdijo znane, čeprav sam/a še nisem bil/a žrtev verbalnega nasilja. Sprašujem se, če se tisti, ki povzročajo nenehne žalitve in posmehovanje, tudi zavedajo posledic svojega dejanja. Besedno nasilje namreč napade človekovo samopodobo, njegove sposobnosti in njegovo samospoštovanje in zapusti hude duševne bolečine. Nadrejena/močnejša oseba tako besedno nasilje izrablja kot sredstvo uveljavljanja svoje avtoritete in/ali fizične nadrejenosti.

	Sprašujem se, ali se te osebe ne zavedajo, da tako onemogočeni učenci/otroci/onemogočene učenke postopno začnejo dvomiti vase? Ali se izvajalci besednega nasilja ne zavedajo, da tako ogroženi začne razmišljati/verjeti, da je z njim in z njegovimi zmožnostmi nekaj narobe? Besedno nasilnim osebam je treba jasno povedati, da s svojimi izjavami sramotijo žrtev in jo ponižujejo, in to pred drugimi. Vsi, ki smo priča besednemu nasilju, se moramo zavedati, da nobene nasilne izjave do sočloveka ne smemo jamati zlahka. Nasprotno: treba je javnost opozarjati in sensibilizirati za ta najbolj razširjeni način nasilja, ki hudo prizadene veliko učenk/učencev/otrok po celem svetu. Verbalno nasilje je težko prepoznati, ker žrtve svoje probleme iz sramu skrivajo pred drugimi. Zato se je treba tem bolj zavedati, da so žrtve besednega in psihičnega nasilja zelo zadržane, nesamozavestne in se družbi umikajo zaradi občutka manjvrednosti. In to žrtve lahko popelje do samomorilskih misli ali celo do samomora.
Možnosti za delovno nalogo 3: Apelirajte ...	<u>primer:</u> Zato apeliram na vas, spoštovane bralke in spoštovani bralci, da ne zatiskate oči pred realnostjo! Ne tolerirajte nasilja v kateri koli obliki! Zavedajte se: Tudi beseda človeka lahko ubije. Z verbalnim nasiljem človeka ne ubijemo dobesedno, lahko pa ga ranimo tako globoko, da uničimo del njega! <u>odzdrav:</u> Lep pozdrav Podpis

Tema 3/Naloga 1

Tema:	Študij v tujini
Naslov:	Na študij drugam? Seveda!
Besedilna vrsta:	mnenjski govor
Obseg:	360–440
Situacija:	Povod: predstavitev možnosti za študij v državah članicah Evropske unije na informacijskem dnevu za bodoče maturante in maturantke Vloga: govornik/govornica na informacijskem dnevu za maturante in maturantke Naslovnik: bodoči maturanti in maturantke
Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:	obnova, opis, pripoved, razlaga, utemeljitev
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedro sporočila (jedrna sporočila) priloženega besedila/priloženih besedil:	Dva prispevka informirata zainteresirane študente in študentke o možnostih za študij na univerzah in o možnostih za opravljanje prakse v tujini oz. v državah članicah Evropske unije in zunaj nje.
Možnosti za delovno nalogo 1: Povzemite ...	V prvem prispevku o programu Erasmus+ so predstavljeni pogoji za študij v tujini. Podane so pomembne informacije o priznavanju študija v tujini. Program Erasmus Mundus je namenjen podiplomskim študentom. Podiplomski študij je mogoče opravljati v dveh ali več državah in za to pridobiti tudi skupno ali kombinirano diplomo. Ta program omogoča tudi študij zunaj meja Evropske unije. Na spletu je mogoče razbrati tudi ponudbe o študijih, programih v bolj oddaljenih državah in informacije o službi za mednarodno sodelovanje na domači univerzi, kjer vsak študent/študentka dobi vse potrebne informacije in gradivo. Drugi prispevek se posveča centru CMEPIUS, ki izvaja programe in dejavnosti javne službe. Dejavnosti vsebujejo programe, štipendije, jezikovno priznanje, platformo in evalvacije programov. Pridobljeno znanje in izkušnje so pomembni za poklicni in osebni razvoj. S tem projektom pa je mogoče širiti domačo kulturo in domovino po svetu. <i>Kandidat/kandidatka lahko strne tudi kako drugo točko iz prispevkov.</i>
Možnosti za delovno nalogo 2: Razložite ...	<i>Programi za študij v tujini vsebujejo številne ugodnosti, ki jih lahko kandidat/kandidatka napiše po lastni izbiri.</i> Predlagane točko so: Študij v tujini s programom Erasmus+ omogoča študij in prakso. Programi vključujejo tudi štipendije, s katerimi je mogoče plačati stroške za bivanje in prevoz. Študij, ki se opravlja v tujini, je priznan na domači univerzi – po predhodnem dogovoru in usklajevanju.

	Mogoč je tudi študij po zaključeni diplomi, s tem študijem je mogoče opravljati raziskovalno delo, tudi za doktorat. Študiji so mogoči v državah Evropske unije in tudi zunaj nje. Seznami podrobno informirajo o tem. Program Erasmus Mundus vsebuje tudi številna partnerstva z univerzami v državah in regijah po vsem svetu. Tako je mogoče študirati v tujini, tuji študentje pa prihajajo na študij v našo domovino. Na spletu ali pa na domači univerzi v pisarni za mednarodno sodelovanje je mogoče dobiti vse informacije glede ponudbe študijev, vpisnih pogojev in rokov za prijavo. S študijem v tujini je povezano veliko več: ne samo strokovno znanje, temveč tudi poznavanje države, jezika in širjenje obzorij. <i>Kandidat/kandidatka po lastni izbiri navede še druge točke iz lastnih izkušenj.</i>
Možnosti za delovno nalogo 3: Apelirajte ...	<i>Kandidat/kandidatka lahko poziva mladino z naslednjimi točkami:</i> ■ S štipendijo ni treba plačati prijave in šolnine na tuji univerzi gostiteljici. ■ Študij v tujini šteje kot del obveznega študijskega programa. ■ Na voljo so štipendije EU za plačilo stroškov bivanja in potovanja. ■ O študijski izmenjavi in priznavanju študija se je treba podrobneje informirati pred izmenjavo. ■ Evropska unija nudi številne programe in pobude za mlade študente – in to ne samo v Evropski uniji, temveč tudi zunaj EU. ■ Študij v Avstraliji, Novi Zelandiji, Ameriki, na Japonskem ali v Južni Koreji ni zanimiv samo zaradi študija. ■ Za dobre rezultate je mogoče prejeti priznanja in nagrade. ■ S študijem v tujini spoznavamo druge države, jezike in njihovo življenje. Širimo obzorja in nabiramo izkušnje. ■ Za nadaljnje poklicno življenje je študij v tujini bistven in dodatna dobra točka. ■ S študijem na tujem rastemo osebno in ustvarjamo lepšo prihodnost zase in za družbo.

Tema 3/Naloga 2

Tema:	Študij v tujini
Naslov:	Študij v Sloveniji
Besedilna vrsta:	analiza besedila
Obseg:	360–440
Situacija:	–
Pisna dejanja, ki naj bodo izpolnjena s posebnim ozirom na besedilno vrsto:	obnova, opis, pripoved, razlaga
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedrno sporočilo (jedrna sporočila) priloženega besedila/priloženih besedil:	Predstavitev študenta slovenščine, njegovega razvoja pri učenju jezika, njegovega odnosa do slovenščine in dežele in njegovih misli o učenju jezikov in učenju nasploh.
Možnosti za delovno nalogo 1: Obnovite ...	V prispevku je predstavljen Nемеc Felix Kohl, ki prihaja iz Nemčije, iz Schwäbisch Halla. Po študiju slovenščine študira naprej v Gradcu. Že v gimnaziji je prišel v Ljubljano na šolsko izmenjavo. Govori tekoče, uporablja slovenske besede namesto tujk. V intervjuju razlaga, kako se je učil, kako se je ubadal s slovničnimi pravili. Ugotavlja, da je slovenski jezik težak kot drugi in da so za učenje potrebni strast, ljubezen in radovednost. Njegova ugotovitev je, da je lažje pisati, kot govoriti, omenja dvojino in glagolski vid, ki mu povzročata težave. Sam tudi priznava, da nima točne izgovarjave, vendar se trudi. V pogovoru omenja tudi nekaj smešnih situacij, ki so se mu zgodile, ko ni takoj razumel pogovornih besed ali besednih zvez. Pri govorcih narečij mora biti posebej pazljiv, da razume govoreno. Opisuje tudi reakcije, ki jih je doživel doma glede študija slovenščine. Študent Kohl razmišlja o svoji prihodnosti in si želi, da bi bila povezana s slovenščino. Na koncu intervjuja poroča o svojem odnosu do slovenskega jezika in do dežele, pri čemer je tudi kritičen.
Možnosti za delovno nalogo 2: Razčlenite ...	Intervju ima naslov in podnaslov. Avtor podaja najprej uvod in potem začčenja vprašanja. V uvodu avtor izpove svoje mnenje o študentu in ga na kratko predstavi in karakterizira. Vprašanja niso dolga. Začetno vprašanje je trditev, na katero intervjuvanec odgovori. V sredini pogovora sledi namesto vprašanja še ena trditev. V večini so vprašanja kratka, razumljiva. Enkrat je vprašanje ponovno podkrepljeno s trditvijo. Enkrat pa avtor v enem sklopu postavi dve vprašanji. Odgovori so dolgi, le na dve vprašanji Felix Kohl odgovori bolj na kratko. Odgovarja na vprašanja v celoti, svoje odgovore popestri s svojimi izkušnjami. Na koncu je v okvirju dodana zgodba o dogodku, ki ga je študent slovenščine s svojim prijateljem doživel z natarjem.

Možnosti za delovno nalogo 3: Raziščite ...	Intervju je napisan v razumljivem jeziku. Vprašanja so postavljena kratko in jedrnat. V prispevku najdemo strokovno izrazje glede jezika: artikulacija, glagolski vid, dvojina, popačenka, osnovno orodje, rojeni govorci, besedni zaklad, materinščina, stavčne strukture, oseba, sklanjatev, ženski spol, glasovi, literarna praksa, kombinacija glasov ... V intervjuju so prevzete besede (popačenke), narečne besede in pogovorne besede. Primeri za to so: kuferaum, sekirati se, glaže dol mujli, fora, kaj češ, zatreskan, iti v lajf idr. Tudi metafore in fraze: stoodstotna kvota zadetkov, kot tele v nova vrata, človek dejanj in ne velikih besed, skozi rožnata očala, deveta briga idr. Felix Kohl odgovarja v izbranih besedah, v humorističnem tonu. <i>Kandidat/kandidatka lahko navede še druge primere.</i>
Možnosti za delovno nalogo 4: Ocenite ...	<i>Kandidat/kandidatka lahko samostojno oblikuje odgovore.</i> Mogoče točke so: Že z uvodom avtor prispevka pritegne bralca/bralko, že samo z besedo kuferaum v naslovu. Študenta Felixa Kohla predstavi kratko in simpatično, vprašanja oblikuje kratko in razumljivo. Felix Kohl odgovarja ■ v izbranem jeziku, ■ podaja svoje prigode, ■ navaja svoje napake, ki jih je naredil na začetku učenja v različnih situacijah, kar naredi besedilo še bolj simpatično, ■ iskreno odgovarja, ■ posreduje svoj pozitiven odnos do slovenskega jezika in Slovenije, kar v bralcu povzroča še več empatije.